

Мазур Юрій Павлович
к.е.н., доцент,
Національний університет садівництва
г. Умань

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ

Strategically important for economic and energy security is a significant increase in energy efficiency, the introduction of resource-saving technologies.

Економіка енергетики виділяє дві основні закономірності постіндустріального світу. Одна з них – можливість економічного зростання за рахунок підвищення ефективності використання енергії, інша закономірність полягає в тому, що постіндустріальна економіка розвивається в умовах приблизної сталості світового душевого споживання енергії.

Незважаючи на те, що темпи зростання ВВП у світі поступово сповільнюються, основною причиною збільшення попиту на енергоносії є стійка тенденція до зростання населення [1].

Проте в умовах глобалізації міжнародної торгівлі скорочення енергоємних виробництв в розвинених країнах світу приводить до їх заміщення в країнах, що розвиваються. У результаті деяке падіння душевого споживання енергії в розвинених країнах компенсується його зростанням в країнах, що розвиваються, та в країнах з перехідною економікою. Стабільність енергоозброєності в країнах світу говорить про те, що енергозбереження, ефективне на національному рівні, не має такого впливу на світовий рівень споживання енергії, оскільки скорочення випуску енергоємної продукції в розвинених країнах викликає зростання споживання енергії на випуск відповідної продукції в інших країнах світу.

Швидке економічне зростання економік країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону, зокрема КНР та Індії, орієнтованих на експорт своєї продукції в розвинені країни світу, викликало дефіцит нафти на світових ринках. Дефіцит цієї продукції призвів до зростання ціни, стрімке зниження якої ми спостерігаємо сьогодні. Услід за нафтою виросли ціни на такі енергоносії як природний газ, вугілля і електричну енергію. Це, у свою чергу, уповільнило зростання розвинених економік, а вітчизняну привело до фінансово-економічної кризи.

Аналіз даних Міжнародного Енергетичного Агентства (МЕА) виділяє наступні напрями розвитку світового ринку енергетики:

а) задоволення зростаючого світового попиту на енергію за зростаючими доходами і населенням країн, що розвиваються;

б) забезпечення доступу до енергії для бідної частини населення планети;

в) досягнення цілей у сфері протидії зміні клімату, зокрема впровадження відновлювальної енергетики [2].

На сьогоднішній день вітчизняний енергетичний ринок використовує різні моделі організації взаємовідносин між учасниками, проте реально жодна із них не використовується в повній мірі. Оскільки функціонування ринку передбачає ефективну роботу всіх складових елементів моделей, які обов'язково включають необхідні організаційні структури, механізми контролю розрахунків і платіжної дисципліни учасників ринку тощо, у випадку відсутності одного із них система є неповноцінною і потребує коригування.

Список використаних джерел

1. The official site of ERI RAS (2013), "Prognoz razvitija jenergetiki mira i Rossii do 2035 goda", available at: <http://www.eriras.ru/data/7/rus> (Accessed 13 Aug 2013).

2. World Energy Outlook 2012: ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ, OECD/IEA, November 2012, [Електронний ресурс]. – доступно <http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/Russian.pdf>.